

tinguit II Corinth. vii. ubi ait, tristitiam, seu molestiam ex minis, et objurgatione oram, esse causam penitentie: tum quia in nulla bona definitione contritionis includuntur terrores: tum quia actus Poenitentiae debent ex virtute penitentie prodire, non vero sic prodeunt terrores; et possunt esse in eo etiam, qui penitentiam nullam agit; etsi interim minime negamus, ejusmodi terrores posse ad penitentiam conducere, et requiri.

II. — Fides non est pars Penitentie, licet ad hanc efficiendam necessario requiratur: tum quia in ipsis locis Marc. i. Act. xx. quibus Lutherani suam sententiam probant, contrarium infert; utroque enim distinguuntur a penitentia, tum quia fides penitentiam praecepsit, eamque gignit; quomodo autem causa penitentie potest esse ejus pars? tum qua partes Penitentie censendas sunt illæ actiones, que a virtute poenitentie manant: at credere est fidei Theologica, non vero penitentie (moralis virtutis) actus.

III. — Non sunt omnia bona opera quæ post justificationem fiunt, inter actus penitentie numeranda: Seu, non omne bonum post reconciliationem? cum Deo factum, est pars Penitentie, ut sunt omnia, quæ fiunt sine relatione ad peccata præterita.

IV. — Mortificatio, et vivificatio, in eo sensu, quo a Calvinio, et Beza accipiuntur, non sunt partes Penitentie: Nam penitentia est tantum peccatorum, mortificatio autem illa afflictionum, et renovatio spiritualis, est etiam justorum; ista enim ad profectum: non ad penitentiam ut sic pertinent. Non « omnis mortificatio est peccatorum seu culparum »; cum etiam naturales inclinaciones et passiones homo justus mortificare debeat.

V. — Partes materiales Penitentie, quatenus scilicet ex parte penitentis ad remissionem peccatorum, in sacramento reconciliationis necessaria sunt, ex consensu omnium Catholicorum sunt: Contrito, confessio, satisfactio. Nugatur hic Amesius, dum negat, alter et alter (sollicet ut sacramentum, et ut virtus est) Pœnitentiam posse spectari; et cum Baptismum etiam vult esse sacramentum reconciliationis, in quo tamen non inventantur istæ tres partes: Hoc est λογουχεῖν.

Ad CAPUT XIX.

Amesius dissimulat Calvini, et Kemotii objectiones a Bellarmino profligatas; ut et cetera ad finem usque libri primi: Eodem modo integrum librum secundum, qui est de contritione, translatis.

VINDICÆ

PRO LIBRO SECUNDO

DE SACRAMENTO POENITENTIÆ

AD CAPUT XVIII.

« De contritione », inquit Amesius, « nulla est gravis controversia, que hoc in loco potest tractari. » Videtur ergo admittere, que Bellarm. contra Lutherum, Calvinum, Kemotium etc. hic statuit, nempe 1. Contritio non est terror ex minis legis conceptus, nec est passio, sed actio, et ea libera, non coacta; ad Evangelium pertinet: nec item hominem illa spoliat bonus operibus; nec replet peccatis, ac maledictionibus; sed contra potius et ipsa est opus bonum, et a peccatis liberat, bona opera, et benedictiones adducit. 2. Ea sine speciali Dei auxilio haberi non potest. 3. In illa includitur odium, et detestatio peccati præteriti. 4. Itemque propositum recte in posterum vivendi. 5. Est ad justificationem omnino necessaria. 6. Debet esse ex toto corde, et super omnia. 7. Non requiritur tamen ad eam, ut sit sufficiens ad remissionem peccati, ut aquilus sit magnitudini iræ divinae. 8. Debet autem esse summus dolor appretiative, non intensive. 9. Non requiritur certus ejus gradus intentionis, nec illa mora temporis. 10. Contritio vera, causa est remissionis peccatorum, quia nempe disponit ad justificationem, et impetrat remissionem peccatorum. 11. Contritio perfecta cum voto sacramenti suscipiendo remittit peccata ante Sacerdotis absolutiōnem. 12. Nullum est peccatum, quod per veram penitentiam non delectatur. 13. Contritio imperfecta, sive attritio, ex timore peccata, bona est, et utilis.

Gerhardus etiam paucula hic movet, et ea ipsa satis puerilia.

Nam th. 38. sic colligit: « Quod est me-

dium justificationis ex parte hominis, ab eo fides excludi nequit: Penitentia juxta Bellarm. est medium justificationis: Ergo fides ab ea excludi nequit ». Subsumo ego: Baptismus (juxta illud Joan. III. *Nisi quis renatus fuerit*), est medium justificationis: Ergo fides a Baptismo, tamquam pars excludi nequit; quod est sine dubio falsum.

Th. 44. affingit Bellarmino, quasi « exigeret signa contritionis externa », prater ipsam confessionem peccatorum. Est itaque argutatio tota vel flagitiosa, vel puerilis.

Th. 43. more consueto sic nugatur: « Fatur Bellar. Scholasticorum in hac questione dissensionem »: Ergo Bellar. est Lutheranismi testis. Numquid bella illatio! Ut illa th. 31.

Thes. 47. sic arguit: « Ut si se habet contritio proprie dicta in genere, ita se habet contritio metaphorice sic dicta in specie, que est cordis humani: atqui conteri, et emolliri, respectu sui objecti, quod conteritur, et emollitur, est passio: Ergo etiam contritio cordis, non est actio, sed passio ». Respon.: Si major cruce accipiat, ut præcedit Gerhardus, sequeretur pariter, contritionem non prærequirere ullam notitiam, nec esse hominis ut sic actum vitalem, sed omnino similem contritioni lapidis, aromatum etc., quo quod puerile magis? Imo hoc ipsum evertitur mox th. seq. « Manifestari enim, « et argui peccatum » non potest, nisi in agente intellectuali, et libero.

Th. 51. « Si in actu justificationis non concurrunt illa merita præcedentia: Ergo nec de congruo ». Respon.: Certum est, antecedens apud Bellarm. in Ps. vi. loqui de merito proprie dicto: unde non nisi pueriliter ad meritum improprium arguitur.